

VRTIČKARJI, ZAŠČITITE RASTLINE PRED POZEBO

Napovedane nizke temperature v prihodnjih dneh utegnejo biti za vrtnine, še bolj pa za sadno drevje usodnejše kot lanska ohladitev konec aprila, ki jo je spremljal sneg, predvsem zato, ker so napovedane več dni zapored. Strokovnjake smo povprašali, kako jih preventivno zaščititi. Pri tem imajo vrtničkarji in ljubiteljski sadjarji zaradi majhnih površin in manjšega števila dreves več možnosti ukrepati, seveda pa morajo to storiti čim prej pred napovedano ohladitvijo.

Zaščita vrtnin

Po besedah **Miše Pušenjak**, ki je na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Maribor specialistka za vrtnine in okrasne rastline, dobro pa jo poznajo tudi vrtničkarji, bodo na prostem preživele vse vrtnine, ki bi po priporočilih zdaj smele biti na vrtu, vemo pa, da je toplo vreme mnoge zmamilo, da so sejali celo fižol, nekatere plodovke, npr. bučke in da imajo že zelen krompir – te toploljubne rastline bo mraz prizadel, če jih bomo pokrili, pa ne moremo pričakovati čudežev. Nasvete Pušenjakove smo strnili v točke:

- **Rastlinjaki** : mrazu bodo zelo izpostavljene plodovke (paradižnik, paprika, itd.) v rastlinjakih, ki nimajo možnosti ogrevanja, posebej če čez dan ne bo sonca, ki bi zrak in zemljo ogrelo. Čez noč postavimo okrog rastlin navadne nagrobne sveče in jih prižgemo. Rastline lahko tudi v rastlinjakih zaščitimo s kopreno (dvojno pokrivanje), je pa potrebna posebna previdnost, da ne bi zanetili požara, če nameravamo hkrati ogrevati s svečami. Pri plodovkah lahko povzročijo poškodbe že temperature pod deset stopinj.
- **Krepitev z izvlečki alg in aminokislin**: vse vrtnine čim prej (vsaj 6 do 12 ur pred pozebo) poskropimo z naravnimi izvlečki aminokislin in alg (zalivanje z njimi ne pomaga), ki so naprodaj brez opravljenega tečaja o uporabi FFS oz. izkaznice in pomagajo rastlinam preživeti šok zaradi mraza in se regenerirati. Ko pozeba mine (tudi če so rastline poškodovane), škropljenje ponovimo, tokrat z višjimi odmerki. Pri odmerkih se držimo navodil na embalaži izdelkov. Naštevamo nekaj izdelkov: biostimulatorja na bazi aminokislin sta Delfan Plus ali Protifert LMW (pred pozebo uporabimo 1 ml/m²; oz 0,1-odstotno raztopino, tj. 1 ml na 1 l vode), izdelki z algami pa so Phylgreen (1 ml/m²), Algoplasmin, Algin. Uporaba čistih aminokislin in izvlečkov morskih alg je dovoljena tudi v ekološki pridelavi. V škropivo zamešamo oba pripravka v razmerju 1:1.
- **Pokrivanje z agrokopreno ali PVC-folijo na prostem**: med obema možnostma ni bistvenih razlik glede temperature, ki jo ohranijo. Pri kopreni je možno plosko pokrivanje, še boljše pa je preko lokov. Pokrijemo tudi krompir, tudi če še ni odgnal, saj temperature pod ničlo več dni zapored lahko prizadenejo gomolje v zemlji. Od zelenjadnic, za katere je v tem času normalno, da so že na gredah, so občutljivejše sadike cvetače, brokolija, nadzemne kolerabice, zato jih pokrijmo.
- **Hitenje**: prihajajoča ohladitev je dokaz več, da si s prenačlenostjo pri sajenju in setvi toploljubnih vrtnin delamo medvedjo uslugo.

Zaščita sadnih dreves

Roman Mavec, vodja poskusnega sadovnjaka Kmetijskega inštituta na Brdu pri Lukovici, nas je opozoril na pogosto zmotno prepričanje, da je sadna letina pri pozebi ogrožena samo v fazi, ko sadno drevje cveti. Nasprotno! Mraz poškoduje tudi zasnove plodičev ali plodiče, toliko bolj, kolikor bolj so razviti. Letos je njihov razvoj zaradi nadpovprečno visokih temperatur izjemno zgoden, zato bi bila lahko škoda še večja. Na vrtu lahko sadno drevje in jagodičje zaščitimo predvsem s pokrivanjem oz. ovijanjem s kopreno, saj je to zračen material, ki diha. Priporočeni ukrepi:

- **Jagode** pokrijemo z zimsko kopreno preko lokov.
- Z eno ali več plastmi zimske koprene ovijemo tudi **grme jagodičevja**, kot so ameriške borovnice, ribezi in kosmulje. **Krošnje sadnih dreves** ovijemo z zimsko kopreno nežno in narahlo, da ne polomimo mladih poganjkov in cvetov. Uporabimo lahko tudi dve ali tri plasti. Najboljša je zaščita do tal, če to ni mogoče, pa je odločilno, da na vrhu ni odprtine. Včasih je odločilno že stopinjo ali pol stopinje razlike. Na pozebo so še posebej občutljive aktinidije in marelice.
- Pri **enaki vremenski napovedi** je pozeba verjetnejša v kotlinah in ob brezvetrju.
- V primeru **sneženja** z dreves sproti otresamo sneg, da se pod njegovo težo veje in mladi poganjki ne polomijo.

Povzeto po Delo in dom.